

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

II. Eorum audacia Rex offenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

remittebat: iniquum esse ducens, ut quod ab unius dependet arbitrio, ad plurium judicia referatur. Quia vero sciebat Lutherus, quanti Melanchthon passim ab omnibus in Germania fieret, consilium ejus sive opinionem de moderandis religionis cōtroversiis vellicare aperte non audebat, quamvis privatum ea de re sāpe conquereretur. Reliquos concordiē à Melanchthonē proposita articulos omitto, tanto periculostiores quanto proprius à Catholica religione aberant. Nunc ad institutum revertor.

QUOMODO FRANCISCUS I. REX GAL-
lie regnum à periculo & interitu vin-
dicavit.

CAPUT QUINTUM.
A R G U M E N T U M.

- I. *Lutheranorum machinationes.*
- II. *Eorum audacia rex offenditur.*
- III. *Regis oratio.*
- IV. *Sex Lutherani combusti.*
- V. *Catholica Ecclesia Franciscus I. Galliarum regi,*
Et Carolo V. Imperatori salutem suam & inco-
lumentatem debet.
- VI. *Franciscus I. Rex insigni à Theodoro Beza inju-
ria affectus.*

QUAMQUAM vero Lutherani, ob tot undique objecta impedita & obstructa ferme omni ex parte aditus, inter spem ac metum diu am-
bigui h̄erentur; animū tamen nequaquā despon-
dentes, quanto acris premebantur, tanto obnите-
bantur & ipsi pertinaciū, neque ullam plane artem
omittebant, qua conatus suos promoveri posse spe-
rabant. Verum ecce, dum jam in portu navigare si-
bi, ac voti compotes videntur, contrario vento ab-
repti, p̄ne naufragium fecerunt. Neque enim eo
contēti quod passim per totum regnū libellos suos
Latina & Gallica lingua scriptos disseminassent,
etiam in secretiū regis conclave, pueri cuiusdam
qui myropolæ regio, Ferreto nomine, inserviebat,
ad id opera abusi, complusculas scedulae & chartas
intulerunt, immo in ipso cœnaculo sparserunt.
Quin cō progressa est ipsorum insolentia, perpetua
h̄ereseos comes, ut cubiculi regii janua nescio
qua Edicta affixerint, quibus Regi, nisi novo Evā-
gelio locum daret, divina ira denunciabatur. Quo-
die cernere erat Fontis-bellaquei vel Lupariae
portis, itemq; in cōpitis passim & triviis urbis Pa-

risiensis libellos ejusmodi, tam scriptos quam typis
expressos, magno numero affixos, adeo ut annus
quidam ejus tēporis nomen inde accepit, vulgo
L'annee des placarts, id est, Annus libellorum sive
Pasquillorum dictus. In his tota Ecclesia omnisque
ejus ordo & politia lacerabatur, in SS. Missæ sacri-
ficium præcipue horrendæ effundebantur blasphemæ,
mixæ, hoc tandem addito Epilogi: Omnes Episco-
pos & sacerdotes esse pseudoprophetas, dñabiles,
seductores, apostatas, lupos, mercenarios, idolola-
tras, impostores, mendaces, proditores, fures, bla-
phematores, execrabilis, animarū homicidas, Je-
su Christi abnegatores, divini honoris prædones,
ipsis diabolis deteriores. Hæc elogia sunt, quæ in
famoso libello, Novi-castrī apud Helvetios im-
presso, & à Farello, ut creditur, cōposito, facio or-
dini tribuuntur: quæ itidem secundo libro hæreti-
corum Martyrologii inserta leguntur: dignum scil-
tali opere frontispicium. Hoc imprudenti zelo, ait
auctor ejusdem Historia Ecclesiastica, rē & spē
omnem fuisse eversam, Rege penitus alienato, qui
jam, ut ipsi dicunt, gustum aliquem veritatis per-
ceperat, adeo ut & à lorore Navarræ regina & duo-
bus Langæis fratribus, quorum alter Episcopus
erat Parisiensis, persuasus, magnum illum Philip-
pum Melanchthonem, ad cognoscendam plenius
causam ad se evocat.

Porro optimus hic & sapientissimus Princeps,
tanto in religione sua constantior quanto magis
impugnabatur, impudentissimorum hominum sub
Reformationis prætextu Ecclesia exitum moliti-
entium, nec à minis interim abstinentium, audacia
atque insolentia offensus, in ejusmodi libellorū au-
tores diligenter inquiri jussit. Neque enim quid-
quam sibi antiquius ac prius habendum existima-
bat, quam ut laudem illam & honorem quem Pius
II. ad Ludovicum XI. scribens, Regibus nostris tri-
buit, illibatum ad posteros transmittenet: Nimi-
rum Franciæ Regum proprium esse, Catholicam
religionem & Ecclesiastici ordinis dignitatē tueri.
Quemadmodum vero incendia s̄pē non aqua tā-
tum, sed adificiorum demolitione restinguuntur,
ut scilicet materia & alimentum igni subtrahatur;
sic Rex mandavit, quo hæresi gliscenti statim obviā
iretur, ut sine ulla tergiversatione vel exceptione ii
qui Ecclesiæ rebellarent, & de Fide Catholica ma-
le sentirent, severe coercerentur, atq; insanabiles ē
medio tollerentur. Hinc rogi exstructi atq; incensi,
hinc patibula & furcæ, futura Lutheranorū diver-
soria, erecta sunt: quod quidem unicum contagioſi
hujus

hujus mali auerruncandi ac profigandi remedium videtur : Erat tum supremi senatus Cancellarius Antonius Pratenis, quo suadente, ac rege auctore, varia Edicta contra Novatores illos publicata sunt. Quia vero rex non ignorabat quam avido novitatis ingenio essent Galli , adeo ut malo illi non nisi divino auxilio occurri posse videretur ; ipse vero nihil magis cuperet quam titulum illum à Carolo magno sibi ac prædecessoribus quasi per manus traditum, ad posteros illibatum transmittere: edixit, ut sollemnis supplicatio Lutetiae haberetur, cui ipse interfuit, pedibus incedens capite nudo, manibus ardentem cereum gestans; comitantibus regi liberis, cognatis ac reliquis Principibus, universo Curiae Parisiensis Senatu, & exterorum Regum ac Principum Oratoribus, innumera denique promiscua plebis multitudine. Inde in Curiam Episcopalem reversus rex, è loco æditiore primores ad se vocatos sic alloquitus est.

Si in verbis quæ ad vos facturus sum, nullum artificiosæ orationis vestigium apparebit, minus minus vobis videri debet: quandoquidem ejus rei de qua vobis dicere constitui, nimurum divini honoris studium ac zelus , ita animum meum inflammat, ut quid prius aut posterius dicam fere nesciā; animadvertis quā graviter Rex ille regum , per quem nos regnamus, & cujus ego in regno sum vicarius, ad id constitutus ut sanctam ejus voluntatem fieri faciam; videns, inquam, quā graviter Deus passim offendatur ; & malitiam atque acerbam pestem eorum considerans, qui florentissimā, ac tot scelus à supremo Rege defensam ac conservatam Francorum Monarchiam nō debilitare modo, verum etiam plane evertere conantur. Fateor sane , etiam antehac sēpe gravissima mala in regnum hoc incubuisse: constat tamen superiores Reges prædecessores meos in Christiana & Catholica religione constanter semper perseverasse , & CHRISTIANISSIMORUM regum titulum illibatum ad posteros transmisisse , quem nos etiam hodieque portamus, & Deo auxiliante, ad finem usque virtus portabimus. Ac licet bona hac nostra Parisiensis civitas semper antehac præ ceteris velut caput atq; exemplare speculū omnium vere Christianorum fuerit; nuper tamen Novatores quidam extiterunt, qui salutari doctrina destituti, atque errorum tenebris obfuscati, tam Sanctorum precibus suis apud Deum pro nobis intercedētiū, quā ipsius Iesu Christi, sine quo nihil bene aut feliciter agere possumus, honorem vellicare aggressi sunt.

Turpe ergo sane nobis fuerit, si quantum in nobis est, deterrimos istos homines non confundamus, atq; etiam extirpemus. Atq; hanc ob caussam ego vos huc evocatos monere ac rogare volui, ut omnes sinistras de religione opiniones, quibus periculum est ne inter vos cōmittamini, ex animo ejiciatis, tū liberos vestros , familiares & domesticos in Catholicæ fidei obedientia contineatis; adeoq; etiam si quem contagiosa hac peste infectū noveritis, sive is etiam frater, cognatus aut affinis uester fuerit, eū indicare non dubiteris, ne silentio vestro vos ipsos quoq; tanti maleficī reos ostendatis. Ad me quod attinet, qui Rex uester sū, si quod membrorū meorum detestabili illa cōtagione infectum scirem, lumbenter id abscondendum vobis præbiturus , imò si quem liberorum meorū ista secta irretitum deprehenderem, ultero eum ipse sim sacrificaturus. Quia vero studium vestrum & zelum erga Catholicam religionem & Iesu Christi honorem liquido perspexi, etiam atque etiam vos moneo ac rogo, ut in eo persistatis. Quod si feceritis, vobiscum ego vivam atque agam, ut bonum regem decer, operamque dabo, ut in bona pace ac tranquillitate, tamquam fideles subditū ac veri & Catholicī Christiani honeste vitam traducatis.

Hæc fatus illachrymari cōpit: quæ res etiam adstantibus lachrymas expressit, omnibus una voce acclamantibus ac protestantibus, se in Catholicā religione vivere velle ac mori. Deinde iterum preces ac supplicationes in D. Genovese templo habita sunt. Et quia rex Justitiariis mandayerat, ut in Edicta sua de religione spernentes , sine ulla conniventiā severè animadverterent, eodem die sex Lutherani à Curia rei peracti ac damnati, & ut eorum exemplo reliqui terreretur, igne cremati sunt: quo facto Lutheranorum animi mirum in modum consternati sunt & attoniti, adeo ut multi qui jam iter è Germania in Galliam adornarant, veluti viso ac calcato serpente refugerint ; multi econtra è Galliis in Germaniam & Helvetiam se receperint, ne Vulcano consecrarentur. Ab his instigati Protestantes Principes apud regem per litteras intercesserūt, ut cum religionis suæ sociis mitius ageret. Ista vero supplicia sequenti capite repræsentabo, & bonos illos martyres, scil. in theatrum hoc nostrum producam, ut omnibus constet quā vere ac juste hæretici de istorum constantia gloriantur: cujus specie tamen diabolus multos decepit. Quia vero tum Gallia undiquaque oppugnabatur, rex Langæum iterum in Germaniam ablegavit, ut Protestantium animos